

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEDITATIE

Het koninklijk ambt van Christus

"... en de heerschappij is op Zijn schouder..."

Jesaja 9 : 5m.

Onmiskenbaar wordt in dit tekstgedeelte gesproken van het koninklijk ambt van Christus. Dit geboren Kind en deze door de Vader gegeven Zoon zal Koning zijn. Een Koning droeg immers oudtijds de tekenen van zijn koninklijke waardigheid op de schouder. En wanneer de profeet ook hier de koninklijke heerschappij op de schouder van dit Kind ziet liggen, dan heeft hij het oog op de bijzondere genademacht, waardoor Hij een onder de zonde verkocht volk van zijn geestelijke vijanden verlost.

Hoe duidelijk is het, dat de profeet van Hem verwacht de verlossing van Zijn volk. Zie het maar in vers 3: "Want het juk van hun last, en de stok hunner schouders, en de staf desgenen, die hen dreef, hebt Gij verbroken, gelijk ten dage der Midianieten". Hoe was het gekomen dat deze vijanden, nl. de Midianieten, door het volk Gods werden verslagen? Neen, dit lag zeker niet aan Gideons keurbende. De manschappen van Gideon voerden slechts een brandende fakkel, een kruik en een bazuin. Maar het geheim was alleen hierin te zoeken, dat Hij Wiens heerschappij op Zijn schouder is, voor hun aangezicht heenging.

Deze verlossing nu was voor Jesaja een schijnsel van Christus en Zijn genade. Hoe kwam het, dat de zee voor Israëls voet werd drooggelegd? Dat de steenrotsen scheurden en de hemelen dropen van manna? En dat de vijanden van Israël in de woestijn geslagen werden?

Alleen hierdoor, dat Hij, Wiens heerschappij op Zijn schouder is, voor hen heen ging. En omdat de profeet de heerschappij op de schouders ziet van dit Kind, dat zeggen kan: "Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde", daarom verwacht hij van Hem de uiteindelijke verlossing van al Zijn volk. Van die heerschappij leren al Gods kinderen het verwachten. Op die heerschappij rust de kerk van alle eeuwen. Van die heerschappij mogen Gods kinderen door het geloof zingen: *Uw heerschappij verduurt zelfs*

d' eeuwigheid,

*Uw Koninkrijk is eind'loos uitgebreid.
Gij ondersteunt hem, die voor 't onheil*

zwich,

Wie nederstort, wordt door U

opgericht.

De heerschappij van Sions Koning is niet te weerstaan. Hij vernietigt satans macht. Hij verbreekt de kracht van Zijn tegenstanders, ja zij sidderen op Zijn wenken. Zie het slechts in de hof van Gethsémané, hoe daar Zijn vijanden, wanneer zij Hem grijpen willen, achterwaarts ter aarde vallen. Hij gebiedt de duivelen en zij varen uit. Met Koninklijke heerschappij spreekt Hij tot de zee en de wind en zij zijn Hem gehoorzaam. Met Goddelijke majesteit en allesoverheersende glorie gaat Hij voor Zijn volk heen. Door gerechtigheid en gericht heeft Hij de weg tot Zijn Koninkrijk gebaad. En deze heerschappij was nu voor de profeet de enige hoop, die overbleef. Hij spreekt immers van 'de heerschappij',

d.w.z. het is een heerschappij, waaraan alle andere heerschappij onderworpen is.

Welk een troost ligt hierin verklaard voor een volk, dat zichzelf in zijn Gode vijandig bestaan heeft leren kennen bij aanvang en verdere voortgang. Welgelukzalig zijn ze, wanneer op de dag van Gods heikracht de wapens van op- en tegenstand aan Zijn voeten mogen worden neergelegd en deze Koning heerschappij over hun hart door Zijn Geest en Woord gaat verkrijgen. Immers tot ons eeuwig welzijn zal dit voor een ieder onzer noodzakelijk zijn!

O, wat brengt de diepte van het hart een Gode vijandelijkheid en weerspanning aan het licht, wanneer Gods genadeplicht daarover schijnt! Neen, dat willen we niet, dat Hij Koning over ons zal zijn. Ons hart - de stad Mensenziel - is van nature geheel in de macht van de satan. Leerden we reeds alzo ons hart kennen? Maar als dan de Koning die stad Mensenziel inneemt en daar Zijn heerschappij vestigt om ons tot Zijn onderdanen te maken, dan gaat deze bede ons hart vervullen: "Heere, wat wilt Gij dat we doen zullen".

Welk een zoete en zalige heerschappij des vredes voert Hij dan in het hart. Hij regeert er 'rechtvaardig, wijs en zacht'. O, welk een Koning is Hij! Hij heeft op Golgotha de in het paradijs aangekondigde strijd beslist en satans

INHOUD

pag.

Meditatie:	
Het koninklijk ambt van Christus	1
Wanneer ik voor U kniel... ..	2
De Gereformeerde Gemeenten vroeger (4)	3
Van overzee:	
De HEERE regeert	5
Boekennieuws	6
Kerknieuws	6
Berichten	7
Predikbeurten	8

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es,
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

*****

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

*****

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

*****

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker,
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

*****

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,—, Canada \$ 68,—.

Zeepost:

Amerika \$ 49,—, Canada \$ 59,—.

*****

Advertenties f 1,10 per mm.

Familieberichten f 0,85 per mm.

Deze prijzen zijn excl. 17,5% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en van de ter recensie
aangeboden boeken.

kop verpletterd. Hij beschermt de Zijnen, zodat de poorten der hel hen niet zullen overweldigen. Hij vergadert Zijn gemeente totdat de laatste der uitverkorenen is toegebracht. Welk een genadevoorrecht is het een onderdaan van deze Koning te mogen zijn en voor Zijn rekening te liggen. Dan is er de rust voor de ziel temidden van al het rumoer der volken. Ondanks alles, wat dit in deze boze tijd weerspreekt, voert Hij aan de rechterhand Gods des Vaders alles naar de eindbestemming. Dan zal de heerlijkheid van Zijn Rijk ten volle worden geopenbaard.

Lezer(es), welke Koning dient u? Is het nog altijd de vorst der duisternis, die zijn onderdanen voert naar de donkere diepten der rampzaligheid? Wat bent u dan te beklagen! Nu het nog is de welaangename tijd, de dag der zaligheid, smeeek of Hij, Wiens heerschappij op Zijn schouder is, u onderdaan make van Zijn Koninkrijk, waarin eenmaal God zal zijn alles en in allen.

Zij anderzijds de verwachting van dat volk, dat de ontzettende macht der zonde leerde kennen, dat gebonden lag in banden van de dood, terwijl de

angst der hel hen alle troost deed missen; dat weet, dat er maar Eén machtig is om te verlossen uit de banden der duisternis en uit de kerker van het ongelooft en de twijfel, van Hem, Die op Zijn kleed en Zijn dijen geschreven heeft: Koning der koningen en Heere der heren.

O, als ze op zichzelf zien, op hun afmakingen en hun ontrouw, dan is het vaak een eeuwig omkomen. Als echter het geloofsoog geslagen mag zijn op die gezegende Vorst van Sion, dan mogen ze het met Ethan uitroepen: "Wij steken het hoofd omhoog en zullen de eerkroon dragen, door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen".

Dan mag er met de wijzen uit het Oosten een kronen zijn van Hem in Zijn eeuwig koningschap.

"Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven, en onze Koning is van Israëls God gegeven".

Welk een uitnemende waarde krijgt dan dit uit Maria geboren Kind en deze door de Vader gegeven Zoon. Paulus roept dan uit: Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke Gave.

Ermelo,

ds. L. Blok.

Wanneer ik voor U kniel...

Op zaterdagmorgen 25 november j.l. vond er in een van de vergaderzalen van het kerkgebouw van onze gemeente in Tholen een opmerkelijke gebeurtenis plaats. Het eerste deel van het boek *Wanneer ik voor U kniel* werd aangeboden aan een viertal predikanten van onze gemeenten, namelijk aan ds. J.J. van Ekeveld, ds. M.J. van Gelder, ds. L. Blok en ds. A.F. Honkoop. Waarom juist aan deze predikanten? Omdat de bijdragen aan dit boek niet alleen afkomstig zijn uit het geheel van de Gereformeerde Gemeenten en hun zusterkerken, maar ook in opzet allereerst bestemd zijn voor al deze 207 gemeenten. Vandaar dat de aanbieding van het boek geschiedde aan de voorzitter van de laatst gehouden Generale Synode, die tevens voorzitter is van het Deputaatschap voor de zending, aan de voorzitter van het Deputaatschap voor de evangelisatie, aan de voorzitter van het Deputaatschap voor de buitenlandse kerken en aan de voorzitter van het Curatorium van de Theologische School.

Wanneer ik voor U kniel is een boek om uren in te lezen – en te kijken. De verzorging is uitermate fraai. Op de voorkant van de bandomslag ziet men foto's afgebeeld van het exterieur van het kerkgebouw van de gemeente van Tholen, het orgelfront van de gemeente van Sioux Center (USA), het kerkinterieur van de zendingspost in Loma Alta (Bolivia), enige leden van de gemeente van Oswanka (Nigeria, Izi), de kerkenraad van de gemeente van Bomela-Sumbat (Indonesië-Papua) en de kansel van de gemeente van Carterton in Nieuw-Zeeland. Men ziet: ook hier een weerspiegeling van de 207 'Gereformeerde Gemeenten', al is er sprake van vier zelfstandige kerkformaties met verschillende namen. Die kerkformaties leven evenwel kerkelijk samen in wederzijdse erkenning via officiële correspondentiebanden.

Wanneer ik voor U kniel is een werk met een vierderlei opzet. Op de titelpagina staat te lezen dat het 'illustratief, instructief, meditatief en informatief' is. Laten deze woorden

niemand afschrikken. Met het illustratieve is bedoeld dat het boek ons laat zien *waar wij kerken*. Bij elke gemeente treft de lezer drie kleurenfoto's aan: een van het interieur van het kerkgebouw, een van het exterieur en in de meeste gevallen ook een van de kerkenraad. Met het instructieve is bedoeld *hoe wij samenkomen*: ds. De Jongste verzorgde voor het boek een artikelenserie over de eredienst, waarin onder meer alle liturgische handelingen worden toegelicht. Deze serie is steeds op de rechterpagina als een randkolom afgedrukt tegen een lichtgele achtergrond. Met het meditatieve is bedoeld dat het boek ook weergeeft *wat wij horen*: op elke linkerpagina is een meditatie opgenomen tegen een steeds wisselende achtergrond. De meditaties behandelen het Psalmenboek. Zo kan men het boek niet alleen als naslagwerk of kijkboek, maar ook als een bijbels dagboek gebruiken. Aan elk van de 207 gemeenten is een psalmmeditatie opgedragen, voorzien van een datum en een groet (met handtekening) van de auteur. De meditaties zijn geschreven door alle predikanten, emeritus-predikanten, evangelisten, twee kandidaten en een 'lerend ouderling' van ons kerkverband met zijn zustergemeenten in het buitenland. Een totaal van 109 auteurs! Wie weet – zoals schrijver dezes – wat een moeite het soms kan kosten dominees aan het schrijven te krijgen, zal iets beseffen van het immense werk dat verzet werd en de vele uren die besteed werden aan dit boek door degenen die het hebben samengesteld. Sommige meditaties zijn van de hand van enkele overleden voorgangers die in hun leven een relatie met Tholen hadden. De eerste meditatie is van de hand van ds. W. Hage, de nestor onder onze predikanten. Zo worden alle 150 Psalmen in deze twee delen bemediteerd. Dan is er ook nog een informatief element in dit boek: het leert ons *wie ons dienen*. Behalve de talrijke foto's worden ook diverse historische en actuele gegevens vermeld bij de verschillende gemeenten. Zo staat er bijvoorbeeld te lezen welke predikanten de betreffende gemeente hebben gediend en wanneer; ook wordt het aantal leden en doopleden per 1 januari 2000 vermeld.

Een boek om uren in te lezen en te kijken, schreef ik. Er mag tijdens dat lezen en kijken wel verwondering in

ons hart zijn voor wat de Heere in de loop van de 93 jaren dat ons kerkverband nu mag bestaan, heeft gegeven. Het 'stekje' (een uitdrukking van ds. G.H. Kersten), dat in 1907 bestond uit 23 Ledeboeriaanse gemeenten en 14 kruisgemeenten, groeide uit. Nogmaals: daar mag erkentelijkheid voor zijn. Toch ben ik blij dat de preses van de Thoolse kerkenraad in het begin van het boek de woorden van ds. Kersten nog eens vermeldt uit diens *Kort Historisch Overzicht* uit 1947: 'Daarbij is er zoveel in ons midden, dat tot verootmoediging roept en met droefheid moet vervullen. Voor ijdele roem, voor zelfverheffing behoeft de Heere ons genadiglijk. En toch anderzijds gaf Hij stof om Zijn Naam te erkennen met de ootmoed die Hem behaagt...'. Die woorden zouden vandaag geschreven kunnen zijn. Geen groter gevaar dat ons bedreigt dan kerkelijke zelfgenoegzaamheid en hoogmoed. Dat kan ons hart zo licht bekruipt, ook bij het bladeren door een mooi boek als dit. We waren klein (en veracht) en zijn groot geworden. Er staan inmiddels tal van mooie kerkgebouwen – dit boek legt daar op vele bladzijden getuigenis van af – en er is veelal een kerkelijk leven met heel wat activiteiten. Maar het is te hopen dat het sieraad van onze gemeenten – naar een bekend woord van een ontslapen leraar uit een ander kerkverband – ook vandaag nog moge bestaan in de verbroken en verslagen harten van Gods kinderen.

In een inleidend woord wordt dit eerste deel - dat ons de gegevens biedt van de gemeenten Aagtekerke tot Marknesse - aangeduid als de 'TH 1',

een bootaanduiding in de Thoolse visserij. De voorzitter van de Thoolse kerkenraad wenst in zijn inleidend woord het boek een goede vaart toe op de grote boekenzee. Daar sluit ik me graag bij aan. Het tweede deel van *Wanneer ik voor U kniel* zal Deo Volente over een half jaar verschijnen. Tot aan de verschijningsdatum zal de prijs van deel II f. 49,50 bedragen. Voor de prijs van het nu besproken eerste deel zie men hieronder. De verkoop is alleen in eigen beheer van de Thoolse kerkenraad. Bestellingen kan men in een gefrankeerde enveloppe richten aan: Redactiecommissie Het Thoolse Boek, Postbus 28, 4690 AA Tholen. Nog één opmerking: op de titelpagina treft men de letters 'MM' aan, voor velen misschien een wat mysterieuze aanduiding. De verklaring is eenvoudig: het is de Romeinse schrijfwijze voor het jaar 2000, het jaar van de verschijning van het boek.

Van harte bevelen we deze mooie uitgave bij onze lezers aan. Wanneer u het boek aanschafft, komen de baten ten goede aan de bouw van een nieuw kerkgebouw voor de Gereformeerde Gemeente van Tholen.

N.a.v. Wanneer ik voor U kniel, 207 Gereformeerde Gemeenten op 6 werelddelen Anno Domini 2000; kerkenraadsuitgave onder redactie van ds. C. de Jongste, K. Lutens en S. Maljaars, ten bate van de kerkbouw der Gereformeerde Gemeente te Tholen, deel I; 212 blz.; ISBN: 90-805961-1-6; prijs: f. 57,50.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken.

De Gereformeerde Gemeenten vroeger

(4)

De gezelschappelijkheid die de gemeenten kenmerkte, had ook een aantal duidelijke schaduwzijden. Zo kwam de zogenaamde 'gemeente-theologie' voor, die berustte op inzichten van leidinggevende vromen, maar daarom nog niet altijd gereformeerd was. Liggingsverschillen waren daarvan mede het gevolg. Kerkordelijke regels waren helemaal niet belangrijk. Vrij algemeen was ook de neiging aanwezig om elkaar op te bouwen in het gevoelige, gestaltelijke leven.

De noodzaak van de kennis van Christus

Deze gerichtheid werd echter vanuit de Schrift heel duidelijk gecorrigeerd

door predikanten als ds. A. Makkenze (1854-1921), ds. R. de Kok en jongere predikanten als M. Hofman en P. Honkoop (1891-1963). De invloedrijkste

corrector was ds. G.H. Kersten. Vanaf het begin van de jaren twintig pleitte hij in "De Saambinder" niet alleen voortdurend voor een kerk met orde en de stichting van een Theologische School, maar oefende hij ook aanhoudend kritiek op mensen die elkaar opbouwden in het gestaltelijke leven. Ze spraken, om het met hem te zeggen, dikke woorden en getuigden met een grote omhaal van woorden van allerlei gevoeligheden maar misten elke persoonlijke kennis van Christus. "Daarvan is geen bevinding; dat moet men missen. Doch wat blijft dan over? Of zullen allerlei vreemdsoortige, zelfs met Gods Woord strijdige zielsinbeelden en voorstellingen (...) in plaats van Christus gesteld worden? Ik bemerk, helaas, met innerlijke droefheid, dat de geestelijke onkunde groot is, dat onder Gods kinderen zelfs dergelijke ervaringen als goede munt worden aangenomen, en men elkander er om groet voor het volk (...) Alle bevinding, die niet Christus als onze Heere in de ziel doet ingaan, is zelfbedrog. Daartegen ga onze ernstige waarschuwing.... De christen komt op de troon en de Christus wordt er afgestoten. Niets, niets mogen wij hebben nevens Hem." Ook in het pastoraat liet ds. Kersten zich leiden door dit bijbelse inzicht. Toen Jane Witte-Welleman (1897-1954) te Nieuwdorp voor het eerst aan het Heilig Avondmaal was geweest, nam een vriendin haar mee naar het gezelschap. "Ds. Kersten vroeg heel vriendelijk aan een meisje hoe het met haar stond voor de eeuwigheid, waarop zij antwoordde dat zij zo ongelukkig was. Toen zei ds. Kersten tot mij: "En u, is u ook zo ongelukkig als zij?" Ik zei: "Neen, dominee. Ik ben niet ongelukkig, maar juist zo gelukkig, want het was mij zo zoet aan de tafel. Toen zei ds. Kersten tot mij: "Luister eens, ik wilde wel dat u eens geloofde dat er buiten Christus geen zaligheid te zoeken of te vinden is". En (...) dat deed de Heere bij mij naar binnengaan, zodat de wens van de dominee dadelijk in vervulling ging. De Heere trok mij de schellen van de ogen, en al dat lieve, zoete en zalige viel in één keer van mij weg (...) Ik kwam in grote nood (...) en op dat gezelschap sprak niemand meer één woord". Met nadruk riep de predikant van Yerseke nog aan het eind van de jaren twintig de gemeenten op om de prediking en de gezelschappen te schuwen, die een zondaar een fundament willen geven buiten Christus.

Geloofsverkeer met Christus

In de jaren twintig en dertig was het bezit van telefoon en auto voorbehouden aan een enkeling. Predikanten regelden per briefkaart hun preekbeurten. Het was ook de periode waarin men nog vaak met anderen over de vragen van het hart correspondeerde, geestelijke ervaringen noteerde en aantekeningen maakte van preken. Zo vertelt Anna Schot over de zegen, die zij ontving onder een preek van ds. J. Fraanje te Poortvliet, die vaak gebruikt werd om al haar eigen verwachtingen af te breken. Hij zei onder meer: "Als mensen een oud huis afbreken, om het opnieuw weer op te bouwen, zeggen we wel: Laat het oude fundament maar zitten, daar kunnen we wel weer op bouwen. Dat doet de Heere niet, Die breekt het oude fundament af waar de mens op wil bouwen: goede werken, tranen, goede gestalten, toezeggingen enz. De Heere blijft twisten met de ziel, tot ze alle eigen steunsels kwijt is en de Heere een nieuw fundament legt, waarvan Jezus Christus is de uiterste Hoeksteen". Jane Witte-Welleman ontving een heldere kennis van God in Christus door onderwijs uit Ps. 89: "Ik heb hulp besteld bij een Held". Het was of God Zelf mij op Christus wees, als op die Held bij Wie nu hulpe besteld was voor zulk een als ik was. Tegelijk verkreeg ik een gezicht op mijn Liefste, Die voor mij de Schoonste aller mensenkinderen werd. Een Held bij wien hulpe beschoren is voor zulk een machteloze in zichzelf als ik ben. Ik riep uit: "O liefste en schoonste Heere Jezus, kunt en wilt U ook mij helpen en zaligen? Nu kon ik zalig worden zonder dat Gods deugden werden geschonden". Vaak worden we getroffen door uitingen van de verborgen omgang met de Heere Jezus. Zo schreef Mientje Vrijdag uit Rijssen aan haar vriendin Aaltje Spelt te Vriezenveen: "We mochten verleden week enige dagen in de zoete betrekking en geloofsvereniging met de Heere Jezus verkeren. O, dat zalige onderwijs, oh wat trekt dat naar boven. Woensdag die kennelijke inwoning des Geestes ontmoet. O, dat met Christus gestorven, met Hem begraven, met Hem opgestaan, enz. O, dat één plant met hem te zijn. O, onze ziel riep uit: Dood waar is uw prikkel, hel waar is uw overwinning". Ook de brieven van Bart Roest bevatten treffende voorbeelden van het geloofsverkeer met "den allerderbaarste Heere Jezus".

De contouren van het geestelijk leven

Uit de schaarse bronnen lichten de contouren van het geestelijk leven van die tijd nu voor ons op. De nadruk in de prediking op de noodzaak van de kennis van Christus en de zekerheid van het geloof heeft zeer zegenrijk gewerkt. We beschikken niet over gegevens over de vrucht op de verkondiging van het Woord van elke predikant. Het spoor dat ds. G.H. Kersten heeft mogen trekken, laat zich echter heel goed volgen. Zelf spraken we nog met enkele tientallen mensen, die met verwondering aangaven hoe God zijn prediking in hun leven had willen gebruiken. Van veel belang is ook het getuigenis van de bekende Rotterdamse ouderling G. Noordzij, die de gemeente aan de Boezemsingel diende van 1923-1953. Hij verklaarde in 1949, bij de plaatsing van een gedenksteen op het graf van ds. G.H. Kersten, dat God door de dienst van deze predikant "vele zielen" uit de duisternis tot het licht had gebracht "die gezegend en gesterkt hun levensweg met blijdschap mochten vervolgen". "Heden ten dage zijn er nog zeer veel ouden van dagen, die dat alles van dichtbij hebben meegemaakt en niet anders kunnen getuigen, dan van de rijke vruchten, die zijn evangeliebediening heeft afgeworpen, hetzij tot waarachtige bekering, hetzij tot versterking en tot opbouw in het allerheiligst geloof en tot vrijmaking in Hem, die de enige Vrijmaker is van Zijn ganse kerk". De bestaande overlevering over het geestelijk leven in de periode voor de Tweede Wereldoorlog wordt door onderzoek bevestigd. Het ontbrak niet aan geoefende christenen. Kee van Kapelle, de meest sympathieke figuur uit het boek *In Zijn arm de lammeren* van Cornelius Lambregtse dat speelt in Rilland-Bath in de jaren twintig, is daarvan een voorbeeld. Relatief velen kwamen in de jaren twintig en dertig tot de volle zekerheid van het geloof. Vrij vaak was er in nagelaten geschriften een indrukwekkend getuigenis van de persoonlijke geloofskennis van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, "die zoete kinderleider". De onderlinge verbondenheid was sterk. De gemeenschap der heiligen werd beoefend. Er werd vaak goed van God gesproken. Het gaat om een voorzichtige vorming van conclusies onder voorbehoud. Het bronnenmateriaal naast "De Saambinder" beperkt zich enerzijds immers tot

een vijftal bundels met brieven over het geestelijke leven en tot een vijftal bekeringsgeschiedenissen uit de kring van de gemeenten. Geestelijk leven in het verleden is anderzijds vandaag lang niet altijd meer aantoonbaar. Hoe

vaak zal er wel vreze des Heeren zijn beoefend, zonder dat daar een schriftelijk getuigenis van achterbleef!

Gorinchem, ds. M. Golverdingen.

VAN OVERZEE

De Heere regeert

De dichter van Psalm 97 zingt, "De HEERE regeert, de aarde verheuge zich, dat veel eilanden zich verblijden." Hij spreekt over de majesteit van Zijn regering en wekt Gods Kerk op zich in deze Koning en Zijn daden te verblijden. Ook de natuur spreekt van Zijn grootheid en heerlijkheid. Alles is hier thans bedekt met een witte deken van sneeuw. Prachtig is dat inderdaad. Het heeft altijd een bijzondere schoonheid. Tenminste, zolang de mens er vanaf blijft, met pek en zout, en het drukke stadsverkeer. Al besef je wel dat het nodig is, dat de wegen weer zo spoedig mogelijk schoon zijn. Sneeuw kan hier soms maanden blijven liggen en dan verlangt bijna iedereen toch weer naar het voorjaar. Maar wij hebben het gelukkig ook wat het weer betreft niet voor het zeggen. De Heere regeert, en gelukkig als we Hem eens mogen laten regeren.

Er is me gevraagd iets te schrijven over de verkiezingen hier. Ik zal er maar niet te veel over zeggen. U mag wel weten, dat er hier bij velen grote spanning is, hoe het aflopen zal. Wie zal D.V. de nieuwe president zijn? Een vraag van groot belang. Er zijn duidelijke verschillen tussen de twee kandidaten. De Democraten willen naar een socialistische staat toe, met een zeer ruim abortusbeleid en, in het algemeen gesproken, eenzelfde koers als de regering in ons oude vaderland al jaren vaart. De Republikeinse kandidaat is duidelijk meer behoudend, is pro-life en lijkt respect te hebben voor Gods Woord. Het verwondert me dan ook niet, dat de liberale media in West-Europa niet veel waardering voor hem hebben en sterk bevooroordeeld zijn in hun berichtgeving. Ook hier is het godsdienstige en morele verval groot. Al lijkt het in het oude vaderland harder gegaan te zijn en is

het, helaas, een koploper geworden in de liberalisering van de wetgeving. Men is hier zeer bevreesd en dat is niet zonder reden, dat als de Democraat president zou worden, het hier met krachtige hand dezelfde richting opgestuurd zou worden. De strijd is nog niet beslist. Tenminste niet nu, terwijl ik dit schrijf. Al wordt er door advocaten hard gewerkt om op een slinkse, zeer onrechtvaardige wijze, de voorlopige uitslag in Florida te veranderen en zodoende toch de felbegeerde plaats in het Witte Huis te krijgen. Er is echter, en daar hebben we van gehoord, over het gehele land een volk dat met deze zaken worstelt aan de troon van Gods genade met de bede dat Hij wil tonen, dat Hij regeert en nog in ontferming aan een volk bedenkt dat het zo verzondigd heeft. "Hij en anderen meer, riepen tot de Heer, Die met gunstig oren, hun ge-roep wou horen." Wat zou het groot zijn als de Heere opstond en Zijn macht, Zijn majesteit wilde tonen. De HEERE regeert. De God van het Verbond Die trouw houdt en Zijn belofte heerlijk vervult. Zodat Zijn Sion zich in Hem verblijden mag. De HEERE regeert, en wat een les is het, Hem te laten regeren en op Hem te wachten. Niet vooruit te lopen, er met onze vingers tussenuit te blijven, want alles waar wij aan zitten, wordt vuil, net als de sneeuw. Die oude ambtsbroeder van wie ik onlangs schreef, wist dat ook. Hij had daar wel eens onderwijs in gekregen. Naast zijn boerderij had hij ook een groententuin en zo had hij ook zijn tuin weer bewerkt, het zaad erin gestrooid en nu was het maar wachten op gunstig weer, in de hoop dat het gezaaide goed zou opkomen. Eens, toen we weer van huisbezoek kwamen, vertelde hij daar iets van. En er was onderwijs in, ook voor ambtsdragers die nu in Gods kerk mogen dienen. Hij vertelde hoe benieuwd hij

altijd was naar het tere groeisel om het boven de grond te zien uitspruiten. Niet alleen benieuwd, maar soms ook wat ongeduldig. Eens had hij de verleiding niet kunnen weerstaan, de grond plaatselijk wat om te woelen om te zien of daaronder het zaad al ontkiemd was. Of er al een begin was van vrucht. Zorgvuldig had hij daarna de omgewoelde aarde weer gladgestreken en het zaad toegedekt. "Maar dominee," vertelde hij, "toen ik een week later mijn tuin weer eens inging, zag ik overal het gezaaide goed boven de grond komen. Overal, behalve waar ik met mijn vingers in nieuwsgierigheid de grond had omgewoeld". Daar was niets opgekomen, hij had er zelf met zijn vingers, te vroeg, aangezet en alles bedorven. De les was duidelijk: er met de vingers tussenuit blijven en wachten op Gods tijd, op Zijn werk, dat Hij zelf wel aan het licht zal brengen. Niet proberen de Heere een handje te helpen, niet ongeduldig zijn, maar God laten werken en dan zal Hij dat Zelf wel doen blijken. De ouden zeiden het ook wel, "Laat het eerst maar eens overwinteren." Er is immers zoveel dat veelbelovend lijkt en toch weer verdort, geen diepte van aarde heeft, voor een tijd gezien wordt en vergaat. De wijze Prediker zei: "Ik weet, dat al wat God doet, dat zal in der eeuwigheid zijn, en er is niet toe te doen, noch is er af te doen; en God doet dat, opdat men vreze voor Zijn Aangezicht."

Er is een volk dat bevindelijk kennis heeft van wat God doet. Wat Hij gedaan heeft vòòr verloren, schuldige afkerige zondaars: het Liefste dat Hij had niet gespaard. Zichzelf overgegeven in de dood des kruises. De Zijnen liefgehad tot het einde. Een volk groepen ook dat Hem niet kende. Getrokken uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Een volk dat er weet van heeft niet alleen wat Hij vòòr Zijn kerk maar ook wat Hij in hen gewerkt heeft. Ze zijn er wel eens blij mee, dat de HEERE regeert. Het is hun niet toevertrouwd. God houdt de teugels van het wereldgebeuren in handen. Evenwel is God mijn Koning van ouds af, Die verlossingen werkt in het midden der aarde (Psalm 74 : 12). Ze zien er naar uit dat Hij Zijn almacht, ook in het politieke gewoel, nog eens wil tonen. Verkiezingen in Amerika. Het geeft de nodige spanning en zorg. De Heere gebruikte het om Zijn volk samen te binden in eendrachtig gebed,

of Hij in gunst zou willen horen en zou willen tonen: De HEERE regeert. Dat is in alle rumoer der volken, in alle politiek gekonkel en geknoei, toch de hoop van een ellendig en in zichzelf zo weerloos volk: de HEERE regeert.

Het zij onze bede met het antwoord van onze catechismus: *Regeer ons alzo door Uw Woord en Uw Geest, dat wij ons hoe langer hoe meer aan U onderwerpen*. Ook: dat de Heere Zijn Koninkrijk wilde uitbreiden. En *"verstoort de werken des duivels en alle geweld dat zich tegen u verheft, mitsgaders alle boze aanslagen die tegen Uw heilig Woord bedacht worden."*

En hoe ouder de wereld wordt, en meer nabij het einde, hoe meer de macht van de boze woeden zal. Toch, het laatste woord is aan de Koning en Zijn overwinning is zeker. *"Totdat de volkomenheid Uws Rijks kome, waarin Gij alles zult zijn en in allen."* Het rijk van Christus wordt voltooid, en dan zal Hij, de gezegende Sions Koning, alles zijn en verheerlijkt worden in Zijn duurgekochte gemeente. Gelukkig, als dat onze levende verwachting mag zijn.

Een hartelijke groet uit een roerig Amerika, waar toch de Koning regeert.

ds. C. Vogelaar.

zaterdagavond, gelezen te worden. Uitgegeven bij Den Hertog - Houten. Prijs f 21,90.

* "Brood uit het water", gedichtenbundel van F. van der Schoot-van Dam. Uitgeverij Frits Hardeman - Ede. De prijs hiervan is f 13,95.

* "Die Jeruzalem verkiest", drie preken van ds. C. Harinck over Zacharia 3. Ds. Harinck spreekt over "De aangeklaagde hogepriester"; De gerechtvaardigde Josua' en "Een wonderteken". Het boekje bevat veel geestelijk onderwijs. Uitgegeven bij Den Hertog - Houten. De prijs bedraagt f 14,90.

* "Het homohuwelijk, waar is het einde?". Juridische, principiële en praktische bezwaren, samengesteld door prof. mr. A.J.M. Nuytink, ds. W. Silfhout en J. van Hoorn. Een uitgave van de RMU te Veenendaal. De prijs van deze brochure is f 10,—. Voor leden gratis verkrijgbaar.

* "Een liefdevolle raad aan de jeugd", een preek van ds. C.J. Meeuse n.a.v. de Europese kampioenschappen voetbal. Uit de serie Lectori Salutem. Verkrijgbaar bij deze stichting, Postbus 229, 2990 AE Barendrecht. De prijs is f 2,50.

BOEKENNIEUWS

BOEKAANKONDIGING

* "In een vurige wagen", geschreven door C. van Rijswijk. Dit boek bevat brieven van Gods kinderen die zij in de kerker geschreven hebben. Uitgeverij De Schatkamer te Rumpt. Prijs f 23,90.

* "Het laatste oordeel", van ds. Samuel Smith, Presbyteriaans predikant in Engeland in de 17e eeuw. Uit het Engels vertaald door ds. J. van der Haar. Vier preken over Openbaring 22 vers 11 tot 15. Uitgeverij De Schatkamer te Rumpt. De prijs bedraagt f 29,90.

* "De profeet Jona", elf bijbellezingen over het boek Jona, geschreven door ds. A. Hoogerland. Het is een 4e druk, eveneens uitgegeven bij De Schatkamer te Rumpt. De prijs hiervan is f 32,50.

* "Alleen in Christus behoudenis", zeven preken van de onder ons geliefde ds. A. Hoogerland, waarvan er vier handelen over de zeereis van Paulus. Uitgegeven bij Den Hertog - Houten. Prijs f 24,90.

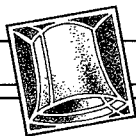
* "Zie op Hem" van C.H. Spurgeon. Vier preken rond het thema van de koperen slang. Uitgeverij Den Hertog - Houten. Prijs f 19,90.

* "Troost voor treurigen", dertien preken van ds. M. Heikoop, eerder verschenen als afleveringen in "De Schat des Woords", nu voor het eerst gebundeld in boekvorm. Uitgegeven door Den Hertog - Houten. De prijs is f 32,50.

* "Bidt zonder ophouden", negen preken van Andrew Gray, uit het Engels vertaald door C.B. van Woerden te Zeist. Het is verschenen bij uitgeverij Den Hertog - Houten en kost f 27,50.

* "Gelijk een bron", 52 meditaties van

ds. A. Moerkerken. De volgorde en de keus van de meditaties is vooral bepaald door het kerkelijk jaar. Ze kunnen goed dienen om wekelijks, bijvoorbeeld op

KERKNIEUWS

Aangenomen:

naar Rock Valley, Iowa, USA: ds. G.M. de Leeuw te Lethbridge, Alberta, Canada.

Beroepen:

te 's-Gravenhage: ds. W. Harinck te Woerden;

te Klaaswaal: ds. A. Vermeij te Zwijndrecht;

te Leerdam en te Wolphaartsdijk: ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam.

Bedankt:

voor Hoogvliet i.c.m. Spijkenisse: ds. H. Hofman te Waarde;

voor Lelystad: ds. M. Golverdingen te Gorinchem;

voor Nieuwerkerk: ds. A.J. Gunst te Benthuizen;

voor Oosterland: ds. M. Karens te Werkendam.

VERSLAG van de vergaderingen van de classis Barneveld, gehouden te Barneveld op 23 juni en 15 september 2000.

Opening. Ds. G. Mouw opent de ver-

gadering namens de roepende kerk van De Valk-Wekerom. Hij laat zingen Psalm 119 vers 69, leest Jesaja 32 en gaat voor in gebed. Als naar gewoonte worden hierna eerst de gebeurtenissen gememoreerd. In de afgelopen tijd mochten de ouderlingen A.T. Kleyn en C. Renes te Scherpenzeel herdenken dat zij 25 jaar geleden in het ambt bevestigd werden. In de gemeente van Veenendaal is een nieuw orgel, gebouwd door Orgelmakerij Steendam uit Roodeschool, in gebruik genomen.

Lastbrieven en moderamen. Alle gemeenten zijn wettig vertegenwoordigd door acht predikanten en veertien ouderlingen. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses ds. G. Mouw, ds. P. Blok en ds. C. Sonneveld, assessoren, quaestor diaken W.G. Hulsman en scriba ouderling K. Karels. In verband met de agenda zijn ook de deputaten art. 40 aanwezig.

Rapporten. Rapport van de commissie, die is ingesteld naar aanleiding van het verzoek van br. N.W. Schreu-

der, tot herstel in het ambt. Bij de uitvoering van haar werkzaamheden heeft de commissie diverse gesprekken gevoerd met betrokkene, kerkenraden en de classis, waar de afzetting heeft plaatsgevonden. Een uitvoerige bespreking, waarin elk van de afgevaardigden de gelegenheid krijgt zich uit te spreken, volgt. Nadat ook de deputaten artikel 49 advies hebben uitgebracht, vindt schriftelijke stemming plaats over het advies van de commissie. In deze stemming wordt de conclusie van het rapport overgenomen. Daarmee heeft de vergadering besloten dat het verzoek om herstel in het ambt is afgewezen.

Verzoek tot emeritaat. Verder is aan de orde de emeritaatsaanvraag van ds. A.F. Honkoop van Wageningen per 1 oktober 2000. Nadat de preses het woord gegeven heeft aan ds. Honkoop, maakt deze melding van de diepe worstelingen die aan de aanvraag vooraf zijn gegaan. En niet alleen zozeer vanwege de emeritering, maar vooral ook de onmogelijkheid om thans het Woord uit te dragen. Die Ene Naam niet meer te kunnen verkondigen vanaf de kansel, niet meer in staat te zijn om te laten zien wat er is weggelegd voor het volk dat de Heere vrees, dat door Hem uit de hand des Vaders ontvangen is, door Hem gekocht is en dat eeuwig mag zingen van Gods goedertierenheden. Dat niet meer te kunnen geeft smart. Maar de Heere heeft overgebogen. Toen was het goed. Dan blijft alleen verwondering over. Vooral ook als we zien op al het tekort aan onze zijde in al de jaren van de bediening. Waar zochten we de Heere in de prediking? Nu is het einde van die bediening gekomen. De krachten zijn weggevloeid. Maar nu, aan het einde van onze bediening, willen we ook wijzen op de woorden uit Hebreëën 13 vers 8: Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid. Aldus ds. Honkoop.

Daarna wordt het woord gevoerd door de deputaat naar artikel 40, ds. C.J. Meeuse. Deze deelt mede namens de Particuliere Synode het verzoek te kunnen ondersteunen. Met hartelijke bewoordingen spreekt gij vervolgens ds. Honkoop toe. Bijna vijftig jaar mogen dienen in het ambt van herder en leraar. Nu mag het hogepriesterlijke kleed worden afgelegd.

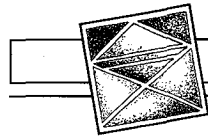
Vervolgens besluit de preses dat het emeritaat verleend zal worden per D.V. 1 oktober 2000 en verzoekt de kerkenraad van Wageningen uitvoe-

ring te geven aan het besluit. Nadat de preses ds. Honkoop met hartelijke woorden heeft toegesproken wordt nog gezongen Psalm 71 vers 6. Vervolgens wordt de emeritaatsverklaring ter vergadering voorgelezen, ondertekend en aan ds. A.F. Honkoop ter hand gesteld.

Aanwijzen roepende kerk. De volgende classisvergadering zal worden samengeroepen door de gemeente Veenendaal. De datum wordt vastgesteld op D.V. vrijdag 8 december

2000. Indien er geen punten ter behandeling worden ingebracht zal de volgende vergadering gehouden worden op D.V. vrijdagavond 9 februari 2001. *Sluiting.* Ter afsluiting van de vergadering spreekt de preses nog enkele woorden. Vervolgens wordt de afgevaardigde van de roepende kerk De Valk-Wekerom, oud. G. van de Boespoort, gevraagd met dankgebed te eindigen. Daarop sluit de preses de vergadering.

K. Karels, scriba.

BERICHTEN

KERSTZANGAVOND TE TIEL

In samenwerking met de plaatselijke Evangelisatie-commissie te Tricht-Geldermalsen, zal er D.V. zaterdagavond 16 december door Mannenkoor 'Rehoboth' een Kerstzangavond worden georganiseerd in de Grote of St. Maartenskerk te Tiel. Er is veel samenzang (psalmen). Ds. J.W. Verweij hoopt de avond te openen, een meditatie uit te spreken en te sluiten. Het thema van de avond is: "God spreekt tot ons" (n.a.v. Hebr. 1 vers 1). De collecte is bestemd voor de onkosten en het Evangelisatiewerk dat in Tiel mag worden verricht. Aanvang 19.30 uur. Iedereen hartelijk welkom!

EVANGELISATIE- KERSTZANGAVOND TE ZEIST

Op D.V. zaterdagavond, 16 december 2000, zal er een evangelisatie-kerstzangavond gehouden worden in de kerk van de Geref. Gemeente aan de Joubertlaan hoek Bergweg te Zeist. Aan deze avond hopen het jeugdkoor, het jongerenkoor en het gem. koor van de gemeente hun medewerking te verlenen. De opening is door ds. J.J. van Ekeveld, die tevens de meditatie hoopt te verzorgen. De avond begint om 19.30 uur.

Het bestuur van bovengenoemde zangvereniging nodigt u allen van harte uit deze avond te komen luisteren.

DEPUTAATSCHAP VOOR STUDERENDEN

Winterconferentie voor studenten

Het Deputaatschap voor Studerenden van de Gereformeerde Gemeenten nodigt alle studenten uit tot het bijwonen van een landelijke conferentie die gehouden zal worden op D.V. vrijdag 12 januari 2001. Plaats van bijeenkomst is het nieuwe gebouw van Hogeschool De Driestar, Burg. Jamessingel 2 te Gouda. De ontvangst is om 16.30 uur en de sluiting om circa 20.15 uur.

Het programma voor de conferentie is als volgt:

16.30 uur - ontvangst met koffie/thee
17.00-17.15 uur - opening conferentie
17.15-18.00 uur - lezing dr. Chr. Fahner
18.00-19.00 uur - broodmaaltijd
19.00-20.00 uur - plenaire bespreking van vragen

circa 20.15 uur - sluiting

In verband met de beperkte geldigheid van de OV-jaarkaart vergoedt het deputaatschap een enkele reis tweede klas van Gouda naar je woon-/studieplaats.

Met het oog op de regeling van de maaltijd en dergelijke verzoeken wij je om je meteen aan te melden. Aanmelding kan per e-mail gericht aan: kbgg@cbgg.nl. Vermeld daarbij s.v.p.: "aanmelding studentenconferentie 12-01-01". Wij hopen dat velen aanwezig zullen zijn!

Met hartelijke groet namens het Deputaatschap voor Studerenden,

dr. A. Boogaard, secretaris.

WANNEER IK VOOR U KNIEL

Op 25 november j.l. werd het eerste deel van het 2-delig boekwerk "Wanneer ik voor U kniel" gepresenteerd door ds. C. de Jongste (voorzitter van de redactiecommissie) aan de predikanten ds. J.J. van Ekeveld, ds. M.J. van Gelder, ds. L. Blok en ds. A.F. Honkoop. Van de totale oplage van 11.500 exemplaren - in nederlandse en engelse editie - is al bijna 75% verkocht.

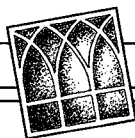
Inmiddels heeft de distributie plaatsgevonden aan de scribae en kosters van onze gemeenten, bij wie u uw geplaatste bestelling (per intekening) kunt afhalen. U moet beslist niet contant betalen, maar uitsluitend via machtiging of acceptgiro.

Voor nieuwe bestellingen geldt inmiddels de prijs van f 57,50 voor deel 1 (excl. porti), maar voor deel 2 wordt de intekeningprijs nog gehandhaafd op f 49,50 (mits straks afgehaald in de door u op te geven kerkelijke gemeente). Verschijning deel 2 medio 2001 D.V. Bestellingen per volle-

dig set in gefrankeerde enveloppe richten aan (liefst per folderbon): Postbus 28, 4690 AA Tholen.

Hartelijk dank voor veler inzet voor onze nieuwe kerk.

De redactiecommissie.

PREDIKBEURTEN

ZONDAG 10 DECEMBER 2000

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. de Pater; Aalst 14.30 uur ds. Verweij; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Almelo 18.30 uur ds. Driessen; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur (H.A.) en 17.00 uur ds. v/d Net; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Berkenwoude 14.30 uur ds. van Dieren; Bodegraven 10.00 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. Bac; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Paul; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Mijnders; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; Deventer 19.00 uur ds. Kattenberg; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Driessen; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. P. Mulder; Eindhoven 10.00 en 16.30 uur dhr. Hoogerland; Emmeloord 9.30 en 18.00 dhr. Verschuure; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Melis; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Moens en 14.30 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. Golverdingen; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 18.00 uur ds. van Aalst; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. Baan; Groningen 10.00 uur ds. Vreugdenhil en 16.00 uur leesdienst; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik Ido Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Hoogvliet 10.00 en 16.30 uur ds. Baaijens; Houten 19.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Kampen 9.00 en 15.00 uur ds. Meeuse; Kamperland 15.00 uur ds. Neele; Klaaswaal 9.30 uur ds. van Aalst en 15.30 uur ds. de Wit; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krabbendijke 14.30 uur ds. van Gelder; Krimpen a/d IJssel 11.30 en 16.00 uur ds. Schot (NHK Sionskerk); Leiderdorp 10.00 uur (H.A.) en 16.30 uur ds. Boogaard; Lelystad 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Lemmer 15.00 uur dhr. Verschuure; Lisse 9.30 uur (H.A.) en 16.00 uur ds. Baan; Meeuwen 14.30 uur ds. de Pater; Meliskerke 14.30 uur ds. Tanis; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. van Gelder en 14.00

uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Zippro; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 11.30 en 19.00 uur ds. Meeuse (Ned. Herv. Kerk Doornspijk); Oostburg 10.00 en 15.30 uur dhr. Brugge; Oosterend- Texel 10.00 en 16.00 uur ds. van Dijk; Oosterland 10.00 en 18.30 uur dhr. Tuinier; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Poortvliet 14.30 uur ds. Hofman; Rhenen 19.00 uur ds. Sonneveld; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Ridderkerk-Slikkerveer 15.00 uur ds. J. Karels; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. Kleppe en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 14.30 uur ds. Kleppe; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. F. Harinck en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 19.00 uur ds. Golverdingen; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. Silfhout; Rotterdam-Zuidwijk 19.00 uur ds. Schot; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Soest 15.00 uur ds. L. Blok (Mavo Koningsweg); Spijkenisse 14.30 uur ds. P. Mulder; Stad a/h Haringvliet 10.00 en 18.00 uur dhr. van Boven; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. van Dieren; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur leesdienst; Terwolde-De Vecht 14.30 uur ds. v/d Net; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. de Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. van Krimpen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Veen 14.30 uur ds. M. Karens; Vlissingen 9.30 uur (H.A.) en 16.00 uur ds. C. Harinck; Waarde 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 18.30 uur ds. C. Harinck; Woerden 10.00 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. van Ekeveld; Zoetermeer 15.30 uur ds. Zippro; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Vermeij; Zwolle 15.00 uur ds. Schreuder.

DINSDAG 12 DECEMBER 2000

Dirksland 19.30 uur ds. den Boer (bijbellezing); Naaldwijk 19.45 uur ds. Verweij; Nijkerk 19.30 uur ds. Beens (bijbellezing); Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds.

van Dieren; Scheveningen 19.30 uur ds. Baan; Uddel 19.30 uur ds. Mouw (bijbellezing).

WOENSDAG 13 DECEMBER 2000

Aalst 19.30 uur ds. Mondria; Beekbergen 19.30 uur ds. Schreuder (bijbellezing); Brakel 19.30 uur ds. Gunst; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Mouw; Dinteloord 19.30 uur dhr. van Boven; Drachten 19.30 uur ds. Meeuse; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels (bijbellezing); Hilversum 19.45 uur ds. van Krimpen; Hoofddorp 19.30 uur dhr. Brugge; Klaaswaal 19.30 uur dhr. Verschuure; Nieuw-dorp 19.30 uur ds. de Jongste; Oud-Beijerland 19.30 uur dhr. Hoogerland; Poortugaal 19.30 uur ds. Bac; Poortvliet 19.30 uur ds. Verweij; Rhenen 19.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. B. v/d Heiden; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. de Pater; Soest 19.30 uur ds. F. Mulder (Mavo Koningsweg); Spijkenisse 19.45 uur ds. Beens; Stad a/h Haringvliet 19.30 uur (H.D.) ds. J. Karels; Zaandam 19.30 uur ds. v/d Net; Zeist 19.30 uur ds. van Ekeveld (bijbellezing).

DONDERDAG 14 DECEMBER 2000

Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 19.30 uur ds. Beens; Elspeet 19.30 uur ds. L. Blok; Leerdam 19.30 uur ds. de Pater; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Mondria.

VRIJDAG 15 DECEMBER 2000

Opperdoes 15.00 uur ds. van Dijk (huw. bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist L. Versteeg; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur. Kerkgebouw "t Wuiver 2-a", Oudorp NH, gem. Alkmaar.

Amsterdam:

Evangelist G. Baan; "Bij Simon de Looier", Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Kerkgebouw Prinsesselaan 6f, Emmen.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur in de kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

* Bij ons is verschenen:

"Genade en ere",
 predikaties van wijlen ds. M. Blok
 met voorwoord van ds. P. Blok uit Kootwijkerbroek.
 f 24,90.

* En het dagboek van Octavius Winslow

"Dagelijks wandelen met God".

Nu nog f 49,95, (wordt f 57,50).

Beide boeken: franco huis.

Boekh.-Uitg. Van Wijngaarden, Vliegenvelderslaan 15, 3771 XE Barneveld
 Tel. 0342 - 417335, b.g.g. 033 - 2865548
 Antwoorder. 1204, 3770 WB Barneveld

VERSCHENEN:

De stem van de tortelduif

Uit het leven van Plonie Hoogenboezem-Biemand

Deze levensbeschrijving maakte destijds al een diepe indruk op ds. G.H. Kersten en hij schreef een hartelijke aanbeveling. Vooral in dezer tijd van verwarring is het van groot belang Gods grote daden in het hart van dit nog zo jonge meisje te lezen.

Met illustraties, gebonden in prachtband.

FL. 24,75

Jonge Zangers deel 4

Joh. Westerbeke

Het levenseinde en de verwachting van:

Kaatje Eikelenstam, Maria Maaïke Steenberg, Arie Vosbergen, Maria Schenk, Willem Devonshire en Karel Coulson

In dit vierde deel, va deze veel gevraagde serie, wordt op dezelfde wijze het levenseinde van deze jonge mensen beschreven.

Met illustraties, gebonden in prachtband.

FL. 19,75

Christus boven alles dierbaar

Levensschets en acht preken van A. Gray

In de uitvoerige levensschets zijn veel gegevens vermeld, die niet eerder in onze taal verschenen zijn. Ook is hierin nu opgenomen zijn laatste, ontroerende brief, geschreven aan een vriend. Deze brief werd door Gray, stervende gedictieerd.

In prachtband gebonden.

FL. 24,75

Uw gangen zo vol roem en eer

Joh. Westerbeke

De verkondiging en beleving van Gods Woord

Beschrijving van het werk Gods in de harten van Zijn volk, als antwoord op de publicatie van dr. ir. J. Blaauwendraad.

Met illustraties, gebonden in prachtband.

FL. 17,75

Te bestellen bij de boekhandel, of
Uitgeverij "Middelburg"

't Zanddorp 2 4335 AJ Middelburg tel. 0118 625472

Agressie
Mishandeling
Doodschoppen
Vandalisme
Risicant verkeersgedrag

komen vaak voort uit alcoholgebruik

CBD
 CHRISTELIJKE BEWEGING VOOR DRANKBESTRIJDING

Hoe lang accepteren we dat nog?

Informatie: Stg. CBD, Antwoorder. 2410, 6800 VJ Arnhem

Goede lectuur is nodig...

in de strijd tegen de dwaalingen

Steun onze Najaarsactie!!!

Voor inlichtingen of (dia)-presentatie over Spanje, Cuba of Latijns-Amerika, telefoon 0184-511607 of 0548-521998

Spaanse Evangelische Zending

Postbus 273 - 3370 AG Hardinxveld-Giessendam

giro 95200 ■ bank: 2510.99.245

estuur SEZ: ds. M.C. Tanis, Werkendam (voorzitter); ds. L. Blok, Ermelo (2e voorzitter); A. Stam, pekdooim (secretaris); L.C. Pols, Krimpen a/d IJssel (penningmeester); ds. G. Hendriks, Achterberg; rs. G. Nieuwenhuis, Bodegraven; ds. P.J. Teeuw, Veenendaal; ds. A. van de Weerd, Dordrecht

WANNEER IK VOOR U KNIEL (rondom de eredienst) DIT BOEK IN ELK GG-GEZIN

Wegens overweldigende belangstelling - 8000 sets verkocht! - hierbij een voordeelbestelbon. Gebruik deze bestelbon en zend in gefrankeerde enveloppe aan: Postbus 28, 4690 AA Tholen.

Ondergetekende, dhr./mw. .... (naam), ... (adres), te ..... (postcode/plaats) bestelt hierbij ..... complete sets (2 delig).

Ik kies voor één van onderstaande mogelijkheden (aankruisen s.v.p.)

deel 1 à f 57,50 zelf af te halen elke maandagavond: Hoogaarsstraat 2, Tholen (kerk).
 deel 2 à f 49,50 zelf af te halen in uw/de Ger. Gem. te .....

of:

deel 1 à f 62,50 per post u rechtstreeks toegestuurd (portokosten inbegrepen).
 deel 2 à f 49,50 zelf af te halen in uw/de Ger. Gem. te .....

of:

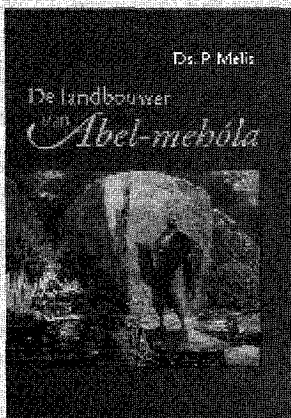
deel 1 à f 62,50 per post u rechtstreeks toegestuurd (portokosten inbegrepen).
 deel 2 à f 62,50 per post u rechtstreeks toegestuurd (portokosten inbegrepen).

Op geen enkele wijze contante betaling. Bij dezen machtigt ondergetekende eenmalig de Redactiecommissie Ger. Gem. Tholen van mijn bank- of girorekening af te schrijven bij levering van ..... ex. deel 1 totaal f ..... en straks bij verschijning van ..... ex. deel 2 totaal f ..... naar bankrekening 35.34.53.161 t.n.v. genoemde commissie. U ontvangt de boeken daarna binnen enkele dagen. Indien koper het niet eens is met het afgeschreven bedrag van de machtiging, dan kan deze dit binnen 30 dagen terug laten storten.

Mijn bank/gironummer is: ..... (handtekening)

ADVERTENTIES

Uitgave ten bate van de kerkbouw der Gereformeerde Gemeente te Genemuiden

De landbouwer van Abel- Mehóla

Ds. P. Melis, predikant van de Gereformeerde Gemeente te Genemuiden heeft in 15 bijbellezingen het leven van de profeet Elisa behandeld. Met grote pastorale bewogenheid trekt hij daarin lijnen naar het leven van de gelovige van vandaag. Ook naar het leven van de christelijke gemeente van vandaag.

Kerkbouw

In Genemuiden zijn de voorbereidingen voor het bouwen van een nieuwe kerk in volle gang. Een nieuwe kerk bouwen heeft natuurlijk ook grote financiële consequenties. Er wordt al druk gespaard maar we zijn er nog lang niet. Als +16 vereniging willen we door dit boek met bijbellezingen te verkopen ook ons steentje bijdragen aan de nieuwbouw van de kerk.

Prijs

Het boek kost f 29,90 exclusief verzendkosten en f 33,90 inclusief verzendkosten.

Bestellen?

U kunt het boek bestellen door onderstaande antwoordbon in te vullen en op te sturen. U krijgt het boek inclusief de rekening dan thuisgestuurd. Voor vragen kunt u contact opnemen met H. Last tel 038-3855641

Hierbij bestel ik ..... exempla(a)r(en) van het boek "De landbouwer van Abel- Mehóla"

naam: _____ adres _____

postcode + woonplaats _____ tel _____

Opsturen naar: + 16 vereniging "Neem en Lees" p/a Pr. Clausstraat 30 8281 DC Genemuiden

W
H
V

BIJBELS EN BOEKEN

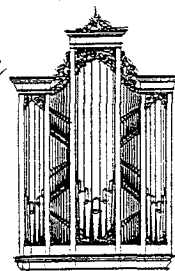
HULSTEIN

"SPOORSTAETE"

Kerkewijk 83F
3901 EE Veenendaal
Tel. (0318) 55 20 84

Kamers te huur in Otterlo. Tel. 0318-456463 (tussen 17.00 en 19.00 uur)

Orgelmakerij
Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-512250
Telefax 0548-521637

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

BEGRAFFENISVERZORGING

C. W. VADER

DAG EN NACHT BEREIKBAAR
VOOR GEHEEL WALCHEREN

Tarweakker 23 - 4341 MD Arnemuiden

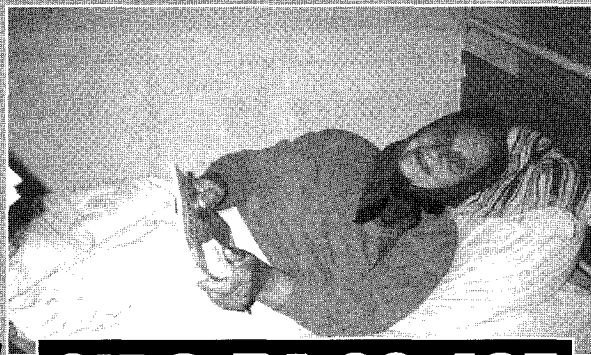
Wij verzorgen geen crematies.

Tel. 0118-602500 - 0118-412760

Hartverwarmende blijdschap in (Wit) Rusland en de Oekraïne...

...daar kunt u voor zorgen!

Een vrouw in Wit-Rusland die met dankbare blijdschap een boek in ontvangst neemt. Onder kommervolle omstandigheden innerlijk verblijd.

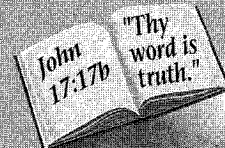

GIRO 74 09 485

L.n.v. Dep. Bijbelverspreiding Ger. Gemeenten.
Houttuinlaan 7 - Woerden. O.v.v.: "Rusland-project"

De omstandigheden voor vele, vele mensen in (Wit) Rusland en de Oekraïne is er dit jaar niet beter op geworden. Wij kunnen echter in deze koude periode hun hart verwarmen. Wanneer u deze week nog een bijdrage stort op de giro-rekening, dan maakt u het ons mogelijk om veel gezinnen in deze landen met goede lectuur

te verblijden. Ruim 55.000 bijbels, boeken en kinderboeken werden door ons Deputaatschap in de afgelopen periode in dit gebied verspreid. Ook in andere werelden ondersteunen we diverse lectuurprojecten. In Ghana verspreidden we in dezelfde periode 75.000 bijbels en boeken en ruim 2.000.000 traktaten...

Het Deputaatschap Bijbelverspreiding verspreidt Bijbels, boeken en geschriften - gebaseerd op Gods Woord en de gereformeerde belijdenis-geschriften - over de hele wereld.

Te huur voor het hele jaar door: Ruime vakantiewoning met 8 slaapplekken in Alberta-Canada, omgeving van Lethbridge. Dicht bij Water-ton Park en Amerikaanse grens. U hebt een schitterend uitzicht op de prairie en de Rocky Mountains. Voor inlichtingen: 00 1403 5534023 of 0113 572907 (*s avonds).

SHGO

STICHTING HULPVERLENING IN GEZINNEN

Uitgaande van de Ger. Gem. in Ned.

Voor betaalbare en verantwoorde hulp in gezinnen waar uit de Statenvertaling wordt gelezen en geen TV aanwezig is.

Rijksgecertificeerde KRAAMHULP: tel. 033-2774 547 of 0346-264 595. Dagelijks bereikbaar, laat u tijdig inschrijven.

GEZINS- BEJAARDEN EN ZIEKENHULP: tel. 0166-652 605. Inlichtingen iedere werkdag van 8.30-10.30 uur, vrijdags ook van 19.00 - 20.00 uur.

Collectebonnen machinaal tellen?

vraag demo en/of referentie

Den Hertog 0314-341381/0548-515415

Boeder Scherpenzeel
Handelsonderneming

AMBTSKLEDING
Kostuums: ~ 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streppantalons ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Showroom:
Nieuwstraat 87 3925 EE Scherpenzeel
Telefoon 033 - 2778068 - Fax. 033 - 2770561

Op afspraak - service aan huis

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te huur in het bej. teh. van de Ger. Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel. 001-519-863-2574.

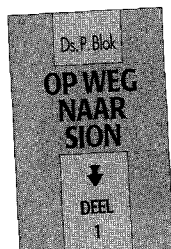
Van Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

BOEKEN VAN DS. P. BLOK

SERIE: OP WEG NAAR SION NU COMPLEET prijs per deel: 28,50

Deel 1 bevat de volgende teksten:
Deut. 18:15, Micha 4:9, Dan. 2:34 en 35, Joh. 8:56, Luk. 2:1-5, Luk. 2:6 en 7, Luk 2:12, 2 Kor. 9:15, Mal. 3:16, Ps. 84:12.
Geb. 145 blz.

Deel 2 bevat de volgende teksten:
Luk. 2:13, Luk. 2:22, Matth. 2:15b, Luk. 2:49, Matth. 3:12, Matth. 3:13, Matth. 4:5, Joh. 1:39a, Matth. 8:5, Matth. 9:13.
Geb. 180 blz.

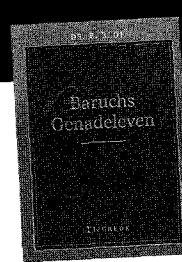
Deel 3 bevat de volgende teksten:
Mark. 4:1a, Mark. 14:26-28, Mark. 4:60-62, Matth. 27:22 (Voorbereiding), Mark. 15:33-34, Joh. 19:30, Luk. 24:1-5 (Pasen) Luk. 24:25-27.
Geb. 175 blz.

Deel 4 bevat de volgende teksten:
Joh. 21:15-17, Zach. 3:1-5, Jes. 51:1, Jes. 51:7, Ps. 47:6 (Hemelvaart), Joh. 17:24, Hand. 2:2-3, Hand. 2:17-21, Ezech. 37:11-12.
Geb. 180 blz.

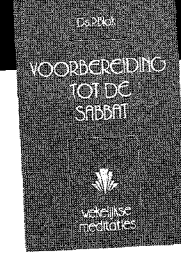
Deel 5 bevat de volgende teksten:
Jes. 49:14-16, Matth. 7:13, Jer. 31:33, Joh. 6:37, Jes. 42:1, Rom. 8:26-27, Jes. 57:15, Luk. 15:6b, Joël 2:12-13, Ps. 40:11
Geb. 180 blz.

BARUCHS GENADELEVEN

Tijdrede, Predikatie over Jer. 45:3-5 gehouden ter gelegenheid van de donkerheid der tijden
23 blz.

5,00

VOORBEREIDING TOT DE SABBAT

Wekelijkse meditaties voor de zaterdagavond.
Geb. 175 blz.

24,50

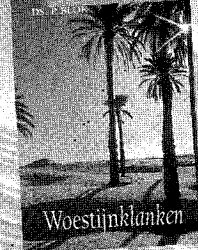
UIT DE OPPERZAAL

In dit boek put Ds. Blok uit tal van voorvallen en ontmoetingen in zijn lange ambtelijke loopbaan. Ontmoetingen met oude pelgrims en hun wijze levenslessen. Overdenkingen die ook herinneren aan het genadewonder verheerlijkt in soms jonge kinderen.
Geb. 140 blz.
(extra grote letter)

18,95

WOESTIJNKLANKEN

De weg vanuit het diensthuis naar het beloofde land loopt door de woestijn. In de woestijn zijn

ontmoetingen tussen reizigers en tussen de Heere en Zijn erfdeel. Er zijn ook gesprekken. Enkele woestijnklanken werden opgetekend. Misschien herkent u ze; dan vinden ze weerklank in uw hart.
Geb. 60 blz.

14,90

HET GELOOFS-LEVEN VAN RUTH

Op de hem bekende schriftuurlijk, bevindelijke wijze, tekent de auteur aan de hand van 26 bijbelzinnen het geloofsleven van Ruth. Diverse thema's zoals: Ruths keuze, De nadere openbaring van Boaz aan Ruth, De vrucht van Boaz' dorsvloer en het huwelijk van Ruth, spreken voor zich. Hierin liggen rijke geestelijke lessen voor Gods volk.
Geb. 375 blz.

47,50

Hartelijk welkom in onze vernieuwde zaak

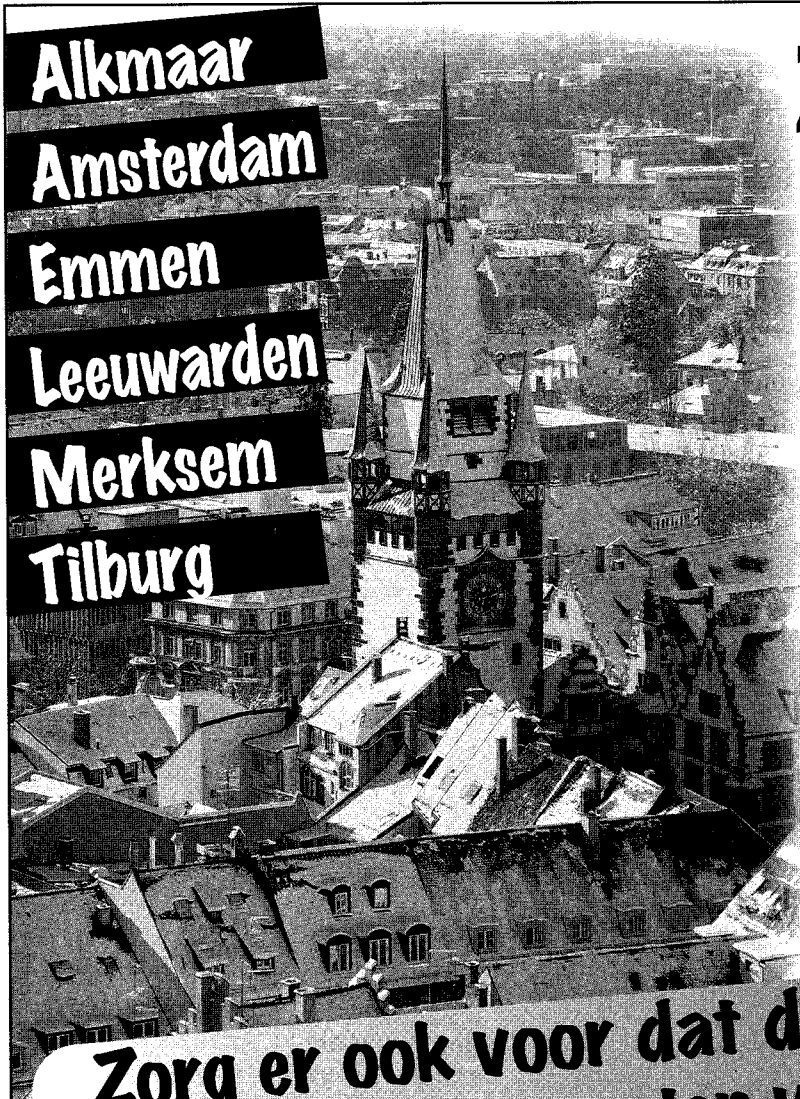
Uitgeverij Boekhandel

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86

verkrijgbaar bij de boekhandel

Alkmaar

Amsterdam

Emmen

Leeuwarden

Merksem

Tilburg

**Zult u straks
de kerst-
boodschap
niet voor
uzelf
houden...?**

**Zorg er ook voor dat duizenden folders
rond de evang.posten verspreid worden!**

Kerst 2000. De wereld om ons heen gaat op in lichtjes en gezelligheid. En u? Gaat het u ook aan het hart, dat vele tienduizenden mensen rondom onze evangelisatieposten ten diepste niet begrijpen wat het Kerstevangelie inhoudt?

Help dan mee al die duizenden mensen te bereiken met een kerstfolder. U hoeft uw huis er misschien niet eens voor uit! Maak vandaag nog een royale gift over om onze evangelisten en hun help(st)ers D.V. voor de Kerstdagen folders mee te geven. Om heen te wijzen naar de grote blijdschap "...die al den volke wezen zal" (Luk. 2:10).

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw royale gift!

**100 folders kosten
5 gulden. Hoeveel
neemt u er voor
uw rekening?**

**GIRO
628912**

t.n.v. Penningmeester Evangelisatie,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden.

EVANGELISATIE: EEN ZAAK VAN ONS ALLEN.